

Til Finansdepartementet

Oslo, 17. juni 2013

Høringsvar til høring om gjennomføring av avtale mellom Norge og USA om FATCA og generell innføring av tilsvarende opplysningsplikter

Skjulte penger og skjulte identiteter gjør det vanskelig eller umulig for land å skattlegge riktig. Store pengestrømmer går gjennom land og områder der hemmelighet er tillatt. Tax Justice Network har anslått at 130.000 milliarder kroner er plassert i skatteparadis av rike enkeltpersoner. Økokrim har estimert at Norge mister 136 milliarder kroner årlig i skatteunndragelser. Alle land mister i snitt mer enn et helt helsebudsjett årlig i skatteunndragelser, noe som rammer utviklingsland spesielt hardt.

Norge er avhengig av at andre land gir informasjon om penger som nordmenn har plassert i utlandet. Denne utvekslingen av informasjon må være automatisk for å være effektiv. Men slik utveksling er bare mulig hvis finansinstitusjoner har plikt til å identifisere de virkelige eiere bak de som oppretter kontoer eller finansprodukter.

17 EU land, inkludert Danmark, Sverige og Finland, signerte 14. mai 2013 en erklæring om å igangsette et pilotprosjekt med mål om «rapidly creating a truly global system of automatic information exchange». OECD, som gjennom mange år har holdt fast på at automatisk informasjonutveksling er urealistisk, sier nå at dette er den beste veien å gå. Slike uttalelser markerer et veiskille i den politiske viljen til internasjonal forpliktelse mot skatteunndragelser. Det er gledelig at Finansdepartementet 12. juni uttaler at Norge ønsker å bli med på pilotprosjektet.

FATCA-avtalen mellom Norge og USA er skritt i riktig retning for å oppnå et slikt globalt system. Avtalen vil styrke den plikten banker og andre finansinstitusjoner har til å «kjenne sin kunde». Det er svært positivt at Finansdepartementet ønsker at slik identifikasjon også skal gjelde for kontohavere fra alle land, ikke bare for amerikanske statsborgere. Dette legger til rette for en reell multilateral utveksling av informasjon.

Vi har i tillegg følgende konkrete innspill til høringen:

- For å gjøre sikker identifikasjon mulig, må alle utlendinger som oppretter kontoer eller tilsvarende identifisere seg gjennom sitt Tax Identification Number (TIN) fra hjemlandet. Det er imidlertid ikke alle land som opererer med slik identifisering av sine innbyggere.

Fra slike land må det etableres grundige prosedyrer som på best mulig måte sikrer at identifikasjonen ikke er falskt. Sikker identifikasjon av kontohaver er den eneste måten for skattemyndigheter effektivt kan maskinelt behandle de store mengdene med informasjon. Etablering av TIN for innbyggere i alle land bør derfor fremmes i relevante internasjonale fora, og Norge kan støtte enkeltland i slik innføring.

- Den foreslåtte aktsomhetsprosedyren tar utgangspunkt i at finansinstitusjonen sjekker opplysninger som kontohaver/selskapet selv har oppgitt. Institusjonen skal også søke i informasjon som er offentlig tilgjengelig. Men bruk av stråmenn, nominerte eiere og trust er en kjent problemstilling. Selskap kan oppgi uriktig informasjon eller skjule virkelig identitet bak eiere som i praksis ikke kontrollerer selskapet. Brønnøysundregistrene gir ikke nødvendigvis noe mer informasjon om de reelle kontrollerende personene bak selskapet.

Brønnøysundregistrene må pålegges å følge samme aktsomhetsprosedyre ved registrering/ending av selskaper som finansinstitusjoner ifølge FATCA må følge for identifisering av kontohaver. Dette vil for eksempel innebære at det som en hovedregel ikke skal tillates at et annet selskap står som eneste eier eller «kontrollerende person» av det aktuelle selskapet. Fysiske personer må oppgis med identifikasjon.

Aksjonærregisteret er i dag kun tilgjengelig for skattemyndighetene. Dette er også en viktig kilde for å kunne spor etter kontrollerende personer og må derfor være offentlig tilgjengelig. Her må det også være strenge krav om sikker identifikasjon av norske og utenlandske personer.

- Ifølge avtalen skal også USA gi opplysninger til Norge om norske statsborgeres plasseringer i USA. Men avtalen sier ikke noe om at USA skal følge de samme strenge prosedyrer for sikker identifisering som avtalen pålegger Norge.

Det er sannsynlig at USA kun vil utveksle den informasjon de har tilgjengelig. Dette vil i så fall utelukke informasjon fra delstater som Delaware som har utstrakt bruk av hemmelighet. I denne delstaten er det fremdeles mulig å opprette selskap uten noen form for identifikasjon. Norge må tydeliggjøre ovenfor USA at vi forventer at avtalens aktsomhetsprosedyrer også følges av amerikanske finansinstitusjoner selv, og i alle delstater.

- Avtaleteksten har en bred definisjon av hvilke finansielle institusjoner som skal omfattes av avtalen. Det er imidlertid ikke klart om advokaters klientkonti vil bli omfattet av begrepene «forvaringsinstitusjon», «innskuddsinstitusjon» eller «investeringsenhet».

På grunn av forhold tidligere aktualisert gjennom høringen om advokaters klientkonti fra april 2013, kan det være vanskelig å avgjøre hva klientkontiene reelt sett brukes til. Tax Justice Network - Norge har i nevnte høring anbefalt at identiteten til personene som eier midlene blir overført automatisk til skattemyndighetene. Det bør klart fremgå av avtaleteksten at advokaters klientkonti skal være med i FATCA.

- Finansinstitusjonene skal ifølge avtalen slå sammen kontoer som eies av samme «enhet». Dette for å hindre at selskaper bevisst splitter opp sine kontoer i mindre deler for å komme under terskelverdiene. Det kan imidlertid være vanskelig å finne ut om ulike datterselskap i virkeligheten hører inn under samme overordnede enhet.

Det vil ikke være tilstrekkelig slik som avtalen foreslår, at bankene bruker opplysningene selskapene selv har oppgitt for å fastslå dette. Land-for-land-rapportering er et viktig verktøy for nettopp å fastslå selskapsstruktur. Denne ligger også ute på høring. Finansinstitusjoner må også bruke en slik rapport som kilde for å fastslå selskapers tilknytning til hverandre. Det er derfor viktig at nevnte land-for-land-rapportering skal omfatte alle sektorer, inkludert finanssektoren.

Med vennlig hilsen

Sigrid Klæboe Jacobsen

Daglig leder Tax Justice Network – Norge

+47 468 61 189 / skype: sigridj / twitter: @sigridkjacobsen